

Activiteiten (ambities, tevens beleidsplan) Historische Vereniging Oud-Schipluiden in 2026

Vereniging

1. Vier lezingen zijn er dit jaar gepland. De verschijning van Nieuwsbrieven zetten we voort. Informatievoorziening (ook foto's) aan derden: gemeenten, bijv. m.b.t. nieuwe straatnamen, achtergrond van monumenten, beleid voor behoud van landschappelijke waarden, herbestemming van oude panden, daarnaast ook informatievoorziening aan particulieren, w.o. scholieren/studenten, historische achtergrondinformatie voor zusterverenigingen/musea, ingeschakelde bureaus door gemeente en instellingen, o.a. m.b.t. de Centrumontwikkeling van Schipluiden, verder de kerken in de regio.
2. Het gesprek met de gemeente over een vorm van participatie in de cie erfgoed loopt nog. De betrokkenheid van de burgers is ook een eis van de Omgevingswet. Geconstateerd is, dat de kennis over archeologie, landschap en het religieus erfgoed bij de huidige vertegenwoordigers van Bureau Dorp Stad en Land onvoldoende aanwezig is. Zij missen ook in belangrijke mate de lokale kennis en zijn niet op de hoogte van wat er leeft bij de bevolking. De gevolgen hiervan zijn helaas zichtbaar in het gebied. We hopen nog steeds op een goede afloop. Wat Midden-Delfland betreft: er bestaan contacten met de Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk over het onderhoud en gebruik van de windas/overtoom en andere gezamenlijke projecten in het verleden. Ook werken we op het gebied van de landschapsontwikkeling nauw samen met de Midden-Delfland Vereniging en Vockestaert. Een grote dreiging voor de weidevogels en de cultuurhistorie van het landschap vormen de recente plannen van het HH-Delfland voor een nieuwe waterberging in de Klaas Engelbrechtspolder en/of Woudse Polder.

Streekhistorie Westland: o.a. medewerking aan een kastelenboek, een gezamenlijke uitgave, waarin ruime aandacht wordt besteed aan de kastelen in Midden-Delfland. Samen met de St. Beleving kasteel Keenenburg organiseren we in 2026 bescheiden aandacht aan de Dag van Kasteel. Met de fluisterboot Andante uit Vlaardingen organiseren we dit jaar opnieuw twee Keenenburg-arrangementen. Verder doen we weer mee met de Midden-Delflanddag, het Museumweekend, Kindermonumentendag en Open Monumenten-weekend. We nemen deel aan en zitten in het Cultuurplatform Midden-Delfland (vertegenwoordiging Schipluiden). We denken met de gemeente (ambtenaren) mee over de verbetering van de recreatiemogelijkheden en de aanscherping van het beleid om landschappelijke waarden in Midden-Delfland in stand te houden. De laatste jaren vindt er een stille erosie (vaak zonder vergunning) van deze kwaliteit plaats. Op dit laatste hebben we in april 2026 - samen met de Historische Vereniging Maasland - het nieuwe bestuur van de gemeente gewezen. Een voortschrijdende vervlakking (letterlijk) van het landschap maakt het niet meer mogelijk om de ontstaansgeschiedenis van Midden-Delfland goed te vertellen. Waakzaamheid is meer dan ooit noodzakelijk.

3. Betrokkenheid, o.a. met historische artikelen, bij PUUUR, de organisatie die de taak heeft het gebied te vermarkten. Door onze inbreng is de aandacht voor cultuur en cultuurhistorie de laatste jaren versterkt. Als Vereniging leveren we een bijdrage aan/zijn betrokken bij de aan de gemeente toegekende MD Deelregeling Cultuur-educatie Met Kwaliteit (CMK) in het primair onderwijs van Fonds voor Cultuurparticipatie. Voor de leerlingen van groep 5/6 van alle basisscholen in MD is een lesbrief en videopresentatie Keenenburg ontwikkeld. De leerlingen bezoeken in de maand maart/april Museum Het Tramstation en het kasteelterrein van de Keenenburg. VR-brillen worden voor kinderen in 2026 opnieuw ingezet, waardoor ze een beeld krijgen van het interieur van kasteel Keenenburg.

4. Participatie in de Provinciale Erfgoedlijn Trekvaarten en de Stakeholdersvergaderingen m.b.t. Midden-Delfland e.o.; inhoudelijk zijn we nauw betrokken bij het educatief programma m.b.t. de trekvaarten in de regio. Voor het plan om een 17^e-eeuwse heul (gemetseld bruggetje) te restaureren, naast het gemaal van de Dorppolder, wordt in 2026 nog naar twee extra sponsoren gezocht.
5. Uitgave van het Historisch Jaarboek Schipluiden 2026 en de voorbereiding voor het Jaarboek 2027 De verschijning van het jaarboek is gekoppeld aan een lezing over een viertal artikelen. Uitgangspunt: kwalitatief, vernieuwend en inhoudelijk sterke artikelen: breed gebied, begrenzing Midden-Delfland, voorbeeld: Beeldkroniek, het enige jaaroverzicht van de hele gemeente. Verder bevat de bundel - indien er informatie beschikbaar is - een Archeologische Kroniek, de verslagen van onze activiteiten in het afgelopen jaar en de bibliotheekaanwinsten. Het Jaarboek wordt in het vertrouwde formaat en rijk geïllustreerd uitgegeven. Verschijning april 2026. Kosten dit jaar circa € 10.000,-, voornamelijk te voldoen uit de contributiegelden van leden en een bijdrage van de gemeente.
6. Publicatie van artikelen elders: bijdragen aan Midden-Delfkrant en het Nieuwsblad van Midden-Delfland, o.a. artikelen over streektaal (medelid Henk Tetteroo), de WOS (Historische rubriek) en TV-West. Voor de WOS en TV-West wordt meegewerkt aan programma's over historische onderwerpen.
7. Verzorging elders van ca. twaalf lezingen/presentaties, vb: De kastelen van Midden-Delfland, De Keenenburg, Het vervoer over vaarten en vlieten, Het kerkdorp 't Woudt, 5.500 jaar boerenerven in Midden-Delfland.
8. Actieve deelname (leveren van historische input) aan Cultuurstek Den Hoorn.
9. Het verzorgen van excursies in 't Woudt en Schipluiden voor externe groepen
10. Betrokkenheid bij de openstelling van de kerk Schipluiden op zaterdagmiddag in de maanden juni t/m september, ontwikkeling van een informatiefolder over deze kerk.
11. De instandhouding van een genealogische werkgroep, die meer aandacht vraagt voor deze vorm van onderzoek. Hiervoor wordt ook deskundigheid ingezet.

Als Vereniging beheren wij zelfstandig een Museum. Dit is een extra taak naast het verenigingswerk, maar ook een extra middel om meer mensen bij de resultaten van het streekhistorisch werk te betrekken. De betekenis van het museum als historisch kenniscentrum is groot!

Museum Het Tramstation

1. 2026 is het vijfde jaar dat we volledig profiteren van de komst van de luifel, een uitbouw aan het Museum, waardoor in het Tramstation grotere groepen, w.o. schoolklassen en personen met een fysieke beperking, beter ontvangen kunnen worden.
2. Exposities
Tot eind juni in het Museum de expositie 'Kastelen en adellijke huizen in Midden-Delfland. Wonen en werken op stand.' Vanaf half juli 2026 volgt een expositie over 'Cartografie, oude kaarten van Schipluiden, Den Hoorn, 't Woudt e.o.'
In de eerste helft van 2027 volgt een tentoonstelling over het 750-jarig bestaan van de kerk van 't Woudt.

3. In de Vervoerskamer wordt permanente aandacht besteed aan de Westlandsche Stoomtramweg Maatschappij en de Trekvaart, onderwerpen die ook betekenis hebben voor bezoekers van buiten de regio. Dit laatste geldt overigens ook voor de permanente expositie over het kasteel Keenenburg in de Keenenburgkamer van het museum. Dit jaar hopen we weer zo'n 2.500 bezoekers te ontvangen.
4. Suppoostdiensten (door ca.18 personen), rondleiding van groepen, o.a. door het dorp Schipluiden, met bezoek aan het Tramstation, het Keenenburgterrein inclusief de tuin, en de Dorpskerk van Schipluiden (Keenenburg-drieluik), fietstochten langs de kasteelwerven van Midden-Delfland.
5. Twee dagdelen per week werkbijeenkomsten in het gebouw: documentatie en registratie van boeken, materialen e.d.. De laatste jaren groeit de collectie sterk, mede door de komst van de uitgebreide verzameling van mw. Johanna van der Stap. Ook ontvangen we regelmatig archieven van instellingen die niet meer bestaan. Uitwerking van het vondstmateriaal van de oude voorburcht (1989) en de hoofdburcht van kasteel Keenenburg (1976/1978), door zo'n acht vrijwilligers.
6. Het beheer en onderhoud van het interieur van het gebouw wordt gedaan door de vrijwilligers van de Vereniging.
7. Exterieur, inclusief verwarming en pomp in kelder, is vanouds de zorg van de gemeente. De Vereniging zorgt voor het onderhoud van het interieur. Een zorgpunt is de instroom van welwater in de kelder, mede door de stijging van het grondwaterniveau. Hierdoor is er schimmel en zwamvorming opgetreden in de houten stellingen. Dit probleem wordt - in nauwe samenwerking met de gemeente (de eigenaar van het gebouw) sinds vorig jaar aangepakt door een gespecialiseerd bedrijf. Op dit moment (mei 2026) vinden er nog steeds werkzaamheden plaats. Voor die gelegenheid is in het voorjaar 2025 de gehele kelder (een belangrijk archeologiedepot) leeggeruimd. De gemeente heeft voor de collectie een tijdelijke voorziening aan de Lijsterbesstraat beschikbaar gesteld. Dit is een droge ruimte, die erg geschikt is voor de opslag van vondstmateriaal en andere museale stukken. We zijn er heel blij mee.

Ontwikkelingen die aandacht vragen

1. De financiële bijdrage van de gemeente is voor dit jaar gelijk gebleven (geen indicering). Met deze bijdrage kunnen we niet meer de vaste lasten bekostigen. Het rijksmonument is niet te verduurzamen, dus blijven de energiekosten hoog. Drie jaar geleden is er eenmalig een inhaalslag (terugwerkende kracht indexering) gedaan door de gemeente. Vanaf 2025 zijn er door de gemeente geen verhogingen meer gedaan, waardoor gelden die een andere bestemming hebben, ingezet moeten worden voor de bekostiging van de vaste lasten. Niet alleen de exploitatiekosten stijgen ook andere zaken (tentoonstellingen en publicaties) worden elk jaar duurder. Wij blijven de kwaliteit van publicaties, de exposities en de lezingen, hoog houden, veelal door de inzet van eigen mensen. Er is hiervoor een brede waardering. De vereniging heeft de ANBI-Cultureel status.
2. De statuten van de Vereniging zijn drie jaar geleden aangepast. De Vereniging kent nu alleen leden. Door deze verruiming hopen we het aantal actief betrokkenen bij ons werk te vergroten. Dit lijkt te lukken met de suppoosten. De stichting van werkgroepen, zoals de hiervoor vermelde genealogengroep, heeft helaas nog niet geleid tot initiatieven met nieuwe deelnemers. De vereniging en het museum drijven vooral op de bestaande harde kern, die wel steeds ouder wordt. Onze oudste vrijwilliger wordt dit jaar 96 jaar.

3. De uitgave van het Keenenburgboek is een publicatie in de Historische Reeks Midden-Delfland, vergelijkbaar met het boek over 't Woudt. Voor de uitgave hiervan - aanvankelijk gepland in 2020 - zullen naast een eigen reservering fondsen en particulieren worden benaderd. Aan de verschijning van het boek (kosten ca. € 30.000,-) wordt tzt een symposium gekoppeld. De verschijning van het boek is enige jaren uitgesteld om de volgende redenen:
 - *De vondstbewerking door vrijwilligers, o.l.v. archeologen, vraagt meer tijd. Naast een publiksboek zullen er ook enige wetenschappelijke deelrapporten over de Keenenburg verschijnen. We denken nu vooral aan het glaswerk, de botten en het metaal.*
 - *I.v.m. woningbouw (Hofjeswoningen) op het kasteelterrein is er nieuw archeologisch onderzoek (proefsleuven) gepland op de locatie van de gracht en het voorplein van het kasteel (hier worden oude bewoningssporen verwacht). Hierover zijn we in gesprek met de gemeente.*
 - *De beleving van de Keenenburg, door de visualisatie van onderdelen van het kasteel (deels op ware grootte), zal ook een plaats krijgen in het boek. De planvorming hiervoor is een activiteit van de Stichting Beleving kasteel Keenenburg, waarin wij als historische vereniging participeren. De voortgang stagneert, omdat de gemeente vooral haar eigen plan wil trekken, waardoor een belangrijk subsidiebedrag van de provincie (Erfgoedlijn Trekvaarten) in gevaar komt. Ook is er vanwege personele problemen een zorg m,b.t. de uitvoering van alle taken.*
4. Het Kastelenboek van het Westland en Midden-Delfland heeft sinds november 2025 een grote groep kopers gevonden. Het is een samenwerkingsproject van het Genootschap Oud-Westland en de Hist. Ver. Oud-Schipluiden, die ook voor de kosten verantwoordelijk zijn. Gelukkig heeft een viertal sponsors de uitgave van het boek financieel aantrekkelijk gemaakt voor een breed publiek. Momenteel wordt er gedacht aan een herdruk.
5. Actueel houden van onze websites (van Vereniging en Museum) en Facebook. Onze websites bevatten een groot aantal artikelen over streekhistorische onderwerpen. Het gebruik van onze websites en Facebook stijgt.
6. We gaan door met het toegankelijk maken van foto's, prenten, schilderijen en oude dorpsfilms in het Museum, die voor een deel straks op onze websites zijn te zien.

Jaarlijks vindt er overleg plaats met de Historische Vereniging Maasland. Verder hebben we goede contacten met de musea in de regio (Maasland, De Lier, Westland, Vlaardingen en Maassluis). Ook bestaan er inhoudelijke contacten met andere zusterverenigingen en met archieven in de regio, zoals het Stadsarchief Delft, het Stadsarchief Vlaardingen en het Archief Westland. Deze stimulerende contacten houden we in 2026 in stand.

Naar schatting bereiken we in 2026 met onze activiteiten zo'n 5500 mensen. Niet meegeteld zijn de lezers van kranten en tijdschriften en de kijkers van de WOS en TV-West; wel meegeteld zijn de bezoekers van de websites en Facebook. Met onze bijdragen beogen we de kennis over en de waardering voor het gebied van Midden-Delfland te vergroten. Om deze reden zetten we sterk in op belevings-/identiteitsverhalen en zoeken we aansluiting bij andere activiteiten in de regio en het land. Al deze werkzaamheden geschieden door een kleine groep (deels professionele) vrijwilligers.

Veel van de vermelde punten zullen in 2027 doorlopen. De inhoud van ons werk zal in dat jaar niet veel verschillen van die in 2026.

Bestuur Historische Vereniging Oud-Schipluiden, voorjaar 2026.